

รายงานโครงการพันธกิจสัมพันธ์แก้ปัญหาคความยากจน
และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชนบท

โครงการพันธกิจสัมพันธ์เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนและยกระดับ
คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หมู่ 4 บ้านแก่งสะเดา ตำบลทุ่งมหาเจริญ
อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

Local Development Project to Solve Poverty and Enhance
Quality of Life of People, Moo 4, Ban Kangsadao, Thung Maha
Charoen Sub-district, Wang Nam Yen District, Sa Kaeo Province,
Thailand

อาจารย์ ดร.พิชญ์ แก้วตะพาน
อาจารย์วันอาสาฬห์ พิทักษ์
อาจารย์ธนา ก้วพานิช

รายงานฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในพระบรมราชูปถัมภ์
ประจำปีงบประมาณ 2562

รายงานโครงการพันธกิจสัมพันธ์แก้ปัญหาคความยากจน
และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชนบท

โครงการพันธกิจสัมพันธ์เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนและยกระดับ
คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่หมู่ 4 บ้านแก่งสะเดา ตำบลทุ่งมหาเจริญ
อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

Local Development Project to Solve Poverty and Enhance
Quality of Life of People, Moo 4, Ban Kangsadao, Thung Maha
Charoen Sub-district, Wang Nam Yen District, Sa Kaeo Province,
Thailand

อาจารย์ ดร.พิชญ์ แก้วตะพาน
อาจารย์วันอาสาฬห์ พิทักษ์
อาจารย์ธนา ก้าวพานิช

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

รายงานฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
ประจำปีงบประมาณ 2562

บทคัดย่อ

โครงการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน หมู่ที่ 4 บ้านแก่งสะเดา ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอร่องน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นโครงการที่อยู่ภายใต้โครงการพันธกิจสัมพันธ์แก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนในชนบท เป็นการศึกษาเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในพื้นที่เพื่อ เข้าใจ เข้าถึง วิถีชีวิตชุมชน และยังเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Action Learning Process) รวมไปถึงกระบวนการตั้งคำถามและไตร่ตรองเพื่อสะท้อนความคิดและการรับฟัง (Reflective Questioning and Listening) โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งประชาชนได้เห็นพ้องต้องกันว่าควรให้มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี เข้าไปส่งเสริมอาชีพเพาะปลูกผักปลอดสารพิษทดแทนการปลูกอ้อย เนื่องจากชุมชนมีลักษณะทางกายภาพที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรมต่างๆ ประชาชนมีทักษะทางด้านการทำเกษตร และยังมีเทคโนโลยีทางการเกษตรภายในชุมชน นอกจากนี้ ก่อนการดำเนินโครงการส่งเสริมอาชีพเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐานยังได้ทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ด้วย SWOT analysis เพื่อสังเคราะห์กลยุทธ์ในการดำเนินโครงการ เพื่อตรวจสอบผลสำเร็จในการดำเนินโครงการจากเสียงเสนอแนะของประชาชน ผลการดำเนินโครงการพบว่า ประชาชนมีการบูรณาการเทคโนโลยีที่มีอยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกผักปลอดสารพิษได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับประชาชนในการดำเนินโครงการได้เป็นอย่างดี และประชาชนให้การเปิดใจยอมรับการพัฒนาทักษะจากอาจารย์ผู้ดำเนินโครงการ และมีผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพปลูกผักปลอดสารพิษรวมกลุ่มได้ 10 คน จาก 10 ครัวเรือน ซึ่งสามารถยกระดับรายได้ให้กับประชาชนเฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 10.10 ต่อครัวเรือน (ตั้งเป้าหมายร้อยละ 5)

กิตติกรรมประกาศ

รายงานโครงการพันธกิจสัมพันธ์แก้ปัญหาคความยากจนและยกระดับคุณภาพ ชีวิตประชาชน ในชนบท โครงการย่อย โครงการ พัฒนาท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนและยกระดับคุณภาพ ชีวิตของประชาชนหมู่ 4 บ้านแก่งสะเดา ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ผู้รับผิดชอบโครงการขอกราบขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี คณาจารย์และวิทยากรที่ให้องค์ความรู้ และขอขอบคุณผู้นำชุมชนและประชาชนหมู่ 4 บ้านแก่งสะเดา ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

อาจารย์ ดร.พิษณุ แก้วตะพาน
ปีพุทธศักราช 2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
1.3 กลุ่มเป้าหมายและผู้ร่วมโครงการ	2
1.4 ระยะเวลาดำเนินโครงการ	2
1.5 ตัวชี้วัดความสำเร็จของเป้าหมาย	2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับชุมชน	3
2.1 ข้อมูลตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว	3
2.2 ประเด็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในพื้นที่ (Action Learning) ของหมู่ 4 บ้านแก่งสะเดา ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว	5
2.3 ประเด็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในพื้นที่ (Action Learning) ของหมู่ 4 บ้านแก่งสะเดา ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว	10
บทที่ 3 กระบวนการและแผนการศึกษาประเด็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ในพื้นที่ (Action Learning)	12
3.1 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	12
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	12
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	13
3.4 แผนกิจกรรมการดำเนินโครงการ	13
บทที่ 4 ผลการศึกษาประเด็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในพื้นที่ (Action Learning)	15
4.1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของประชาชนและบริบทชุมชน	15
4.2 ผลการสังเคราะห์กลยุทธ์ในการดำเนินโครงการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อแก้ไข ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน	19
4.3 ผลสำเร็จในการดำเนินโครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษทดแทน การปลูกอ้อยเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของ ประชาชน	19
บทที่ 5 สรุปผลและข้อเสนอแนะของการศึกษาประเด็นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ในพื้นที่ (Action Learning)	27
5.1 สรุปผลการดำเนินโครงการ	28

5.2 บทเรียนที่ได้รับและข้อเสนอแนะ	27
เอกสารอ้างอิง	29
ภาคผนวก.....	30
ประวัติผู้รับผิดชอบโครงการ.....	38

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แผนกิจกรรมการดำเนินโครงการ	13
4.1	ร้อยละของรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนที่เพิ่มขึ้น	20

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า	
2.1	ตราสัญลักษณ์องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ	3
2.2	คณะอาจารย์เตรียมการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนและชาวบ้าน	9
2.3	สัมภาษณ์ประชาชนหมู่ 4 บ้านแก่งสะเดา	9
2.4	การจัดเวทีชุมชนเพื่อคืนข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับชุมชน	10
2.5	จุดแข็งหรือศักยภาพ จุดอ่อนหรือจุดด้อย โอกาสและอุปสรรค (SWOT) ของชุมชนหมู่ 4 บ้านแก่งสะเดา ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว	11
4.1	จำนวนผู้ให้สัมภาษณ์การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำนวน 47 ครั้วเรือน	16
4.2	ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 47 ครั้วเรือน	16
4.3	รายได้เฉลี่ยต่อครั้วเรือนของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 47 ครั้วเรือน	17
4.4	อาชีพหลักของครั้วเรือนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 47 ครั้วเรือน	17
4.5	การฝากออมทรัพย์ของครั้วเรือนจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 47 ครั้วเรือน	18
4.6	กระบวนการศึกษาปัญหาในพื้นที่ การเก็บข้อมูลครั้วเรือน การคัดเลือกอาชีพจากข้อเสนอแนะของประชาชน	21
4.7	กระบวนการกลางน้ำประกอบไปด้วยการดำเนินการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพปลูกผักปลอดสารพิษ และกิจกรรมการอบรมต่างๆ	22
4.8	กระบวนการปลายน้ำซึ่งประกอบไปด้วยความสุขที่เกิดจากการผลิต การปลูก และการขายผักปลอดสารพิษ ตลอดจนทำให้สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างยั่งยืน	25